

NVDE Schriftelijke inbreng t.b.v. Rondetafel Herziening van de Warmtewet op 7 december 2017

NVDE beslaat met haar leden de volledige keten van warmtevoorziening: duurzame energieproducenten, netbeheerders, leveranciers van stroom, warmte en gas, bedrijven die duurzame toepassingen en diensten aanbieden en energiecoöperaties die bezig zijn met lokale energiebesparing en lokale duurzame opwekking. We danken u hartelijk voor de uitnodiging deel te nemen aan de Rondetafel inzake de Herziening van de Warmtewet.

Verduurzamen warmtevoorziening noodzakelijk

Verduurzaming van de warmtevoorziening en het efficiënter gebruik maken van energie in Nederland is noodzakelijk om de klimaatdoelen die Nederland zichzelf heeft gesteld te realiseren. Daarbij is het belangrijk om zowel de vraag naar energie te verminderen als het resterende aanbod te verduurzamen en het gebruik ervan te optimaliseren. Ongeveer 40% van het Nederlands energiegebruik wordt ingezet voor warmte. NVDE zet zich ervoor in om in 2050 de warmte/koude voorziening in de gebouwde omgeving volledig te baseren op hernieuwbare energiebronnen. Om dat te realiseren zou de SDE+ regeling meer gericht moeten zijn op het bevorderen van duurzame energieproductie ten behoeve van de warmtevoorziening.

De transitie naar een CO₂-arme warmtevoorziening is een enorme uitdaging. Een uitdaging die grote investeringen vraagt. Wij steunen de inzet voor kosteneffectieve maatregelen en vinden het belangrijk dat de transitie plaatsvindt met oog voor koopkracht. Het is echter onontkoombaar dat we als samenleving extra kosten maken om de doelen van Parijs te realiseren, om daarmee veel hogere kosten op langere termijn te voorkomen.

Om de energietransitie tot een succes te maken is het van belang dat iedereen mee kan blijven doen. Kosten en baten moeten niet onevenredig bij een bepaalde groep komen te liggen, maar evenwichtig worden verdeeld tussen bedrijven en consumenten. Daarbij is bijvoorbeeld een goedwerkende SDE+-regeling ook van belang, om te kunnen zorgen voor voldoende aanbod van duurzame warmtebronnen.

Warmtenetten belangrijk onderdeel warmtetransitie

De aanleg of uitbreiding van warmtenetten zal naar verwachting een belangrijke rol spelen bij de verduurzaming van de warmtevoorziening en de transitie weg van aardgas. De inschatting van het potentiële aandeel van warmtelevering door warmtenetten in de gebouwde omgeving loopt uiteen van 20% tot 50%. Het bereiken van 20% betekent al een verviervoudiging van de huidige voorziening met collectieve warmtenetten.

Het Niet-Meer-Dan-Anders-principe

In een gezonde markt wordt een redelijke prijs voor een product bereikt via marktwerking. Bij warmtenetten is op dit moment alleen sprake van marktwerking óm het warmtenet maar niet van concurrentie óp het net. Veel warmtenetten hebben maar één dominante producent. Slechts bij netten met meerdere met elkaar concurrerende producenten kan van enige marktwerking sprake zijn. Door de hoge initiële kosten en in het belang van leveringszekerheid worden echter in praktijk

lang lopende contracten afgesloten met producenten, wat marktwerking in zo'n geval weer in de weg staat.

Bovendien ligt het in de aard van de warmtenetten (lokale geïsoleerde netten) dat de gebruiker niet kan overstappen op een ander warmtenet, waardoor als vanzelf een monopolie van de warmteleverancier ontstaat. Daarom is begrijpelijkerwijs gezocht naar manieren om de gebruiker via prijsregulering tegen marktmacht te beschermen, anders dan in de gas- en elektriciteitsmarkt waar de prijzen vrij zijn. Om de prijs te reguleren is het NMDA-principe in 2014 in de Warmtewet verankerd. De financiële bescherming van de afnemer is daarbij primair het doel. Zolang van marktwerking geen sprake is ondersteunen wij dat uitgangspunt waarbij wel de referentie dient te wijzigen.

Loslaten gasreferentie

Vasthouden aan het NMDA-principe, met aardgaslevering als referentie, kunnen wij met het oog op de ontwikkelingen in de energietransitie die we zien, en zouden willen zien, niet langer ondersteunen. In een gebouwde omgeving waar aardgas niet langer de eerste voorkeur heeft, vinden wij het ongewenst aardgas nog langer als referentie aan te houden voor de maximale prijs van warmte. Met de uitfasering van aardgas verliest het NMDA-principe zijn bruikbaarheid als referentie. Het is daarom van belang de aardgasreferentie op overzienbare termijn te vervangen door een op kosten gebaseerde nieuwe systematiek van prijsregulering.

Gebalanceerd alternatief

Bij het vinden van een alternatief van prijsregulering door NMDA moet balans worden gezocht tussen een aantrekkelijk aanbod voor de afnemer en een aantrekkelijke businesscase voor warmtenetten. De nieuwe systematiek dient toekomstbestendig te zijn en investeringszekerheid te bieden voor het warmtenet en dient tegelijk de klant in voldoende mate te beschermen.

De NVDE pleit voor een nieuwe tariefstructuur waarbij, anders dan onder NMDA het geval is, een relatie wordt gelegd tussen de kostenontwikkeling van warmteleveranciers en het tarief. Tegelijk is het wenselijk een efficiëntieprikkel te creëren ter bescherming van de klant.

Ook zou de mogelijkheid moeten worden gecreëerd te differentiëren in tarieven.

De NVDE zou graag zien dat het NMDA wordt vervangen door een tariefstructuur die aan bovengenoemde vereisten voldoet.

Ten aanzien van het huidige wetsvoorstel merkt de NVDE op dat er in het voorliggende wetsvoorstel wordt voorgesteld alvast voor enkele elementen op (sector)kosten-georiënteerde tarieven in te voeren naast de tarieven op basis van de aardgas-referentie. Een dergelijk tweesporenbeleid is niet raadzaam, omdat het kostenoriëntatie op sectorniveau betreft en bovendien het systeem nóg complexer maakt en moeilijk uit te leggen aan de klant.

Tenslotte acht de NVDE het van belang dat op korte termijn duurzame warmteopties (en energie besparen) goedkoper worden dan het verwarmen met aardgas. Alleen dan kan de warmtetransitie slagen. NVDE pleit voor een energiebelasting die gebaseerd is op de uitgestoten CO₂. Dat betekent een verhoging van de belasting op aardgas, met compensatie voor de koopkracht. Een hogere belasting op aardgas verkleint het concurrentienadeel van duurzame warmteopties en stimuleert energiebesparing.